

מגילת אסתר עם פירוש רש"י

(פרקים א-ג)

א (א) וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֵרוּשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוּשׁ הַמֶּלֶךְ מֶה־דָּו וְעַד כּוֹשׁ שָׁבַע וְעֹשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: **(ב)** בַּיָּמִים הָהֵם כָּשְׁבַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוּשׁ עַל כֹּסֵא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: **(ג)** בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מְשֻׁתָּה לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל פָּרֶס וּמְדַי הַפָּרְתָּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו: **(ד)** בְּהִרְאֹתוֹ אֵת עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֵת יָקָר תְּפָאֲרֹת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים לְשִׂמְוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם: **(ה)** וּבְמִלּוּאֵת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד קֶטָן מְשֻׁתָּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בֵּיתוֹ הַמֶּלֶךְ: **(ו)** חוֹר כַּרְפֵּס וּתְכֵלֶת אֲחוּז בַּחֲבֵלֵי בּוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וְכֶסֶף עַל רִצְפַת בֵּהַט וְשֵׁשׁ וְדָר וְסִ חֲרָת: **(ז)** וְהַשְּׁקוֹת בְּכָלֵי זָהָב וְכֵלִים מְפָלִים שׁוֹנִים וַיִּין מַלְכוּת רַב פִּיד הַמֶּלֶךְ: **(ח)** וְהַשְּׁתִּיָּה

{א} ויהי בימי אחשוורוש. מלך פרס היה שמלך תחת כורש לסוף שבעים שנה של גלות בבל: הוא אחשוורוש. הוא כרסעו מתחלתו ועד סופו: המלך. שמלך מעלמו ולא היה מזרע המלוכה: מהדו ועד כוש וגו'. המולך על מאה ועשרים ושבע מדינות כמו שמולך מהדו ועד כוש שעומדים זה אצל זה וכן (מלכים א' 7) כי הוא רודה בכל עבר הנהר מתפסח ועד עזה שהיה רודה בכל עבר הנהר כמו שהוא רודה מתפסח עד עזה: **{ב}** כשבת המלך אחשוורוש וגו'. כשנתקיים המלכות בידו ורבותינו פירשוהו בעניין אחר במסכת מגילה: **{ג}** הפרתמים. שלטונים בלשון פרס: **{ד}** ימים רבים. עשה להם משתה: **{ה}** גנת. מקום זרעוני ירקות: ביתן. נטוע באילנות: **{ו}** חור כרפס ותכלת. מיני בגדים לבעונים פירס להם למלכות: אחוז בחבלי בוך וארגמן. מרוקמים בפתילי בוך וארגמן אותן פרס להם על גלילי כסף ועל עמודי שש: מטות זהב וכסף. ערך לישב עליהם לסעודה: על רצפת. קרקעות של זהב ושש וגו' מיני אבנים טובות פירשו

רבותינו, ולפי משמעות המקרא כך שמס: {ז} והשקות בכלי זהב. כמו ולהשקות: שונים. משונים זה מזה וכן ודתיים שונות, ורבותינו דרשו מה שדרשו: ויין מלכות רב. הרבה, ורבותינו אמרו שהקה אותם כל אחד ואחד יין שהוא זקן ממנו: {ח} כדת. לפי שיש סעודות שכופין את המסובין לשחות כלי גדול ויש שאינו יכול לשחותו כי אם אסתר א

כדת אין א'נס פי כן יסד המלך על כל רב ביתו לעשות כרצון איש ואיש:
(ט) גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות אשר למלך
אחשורוש: (י) ביום השביעי פטוב לב המלך ביין אמר למהומן בזתא
חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרפס שבעת הסריסים המשרתים את פני המלך
אחשורוש: (יא) להביא את ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להראות
העמים והשרים את יפיה פי טובת מראה היא: (יב) ותמאן המלכה ושתי
לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים ויקצף המלך מא'ד וחמתו בערה בו:
(יג) וי'אמר המלך לחכמים י'דעי העתים פי כן דבר המלך לפני כל י'דעי
דת ודין: (יד) והקר'ב אליו פרשנא שת'ר אדמתא תרשיש מרס מרסנא
ממוכן שבעת שרי פרס ומדי ר'אי פני המלך הי' שבים ראש'נה במלכות:
(טו) כדת מה לעשות במלכה ושתי על אשר ל'א עשתה את מאמר המלך
אחשורוש ביד הסריסים: (טז) וי'אמר <מומכן> ממוכן לפני המלך
והשרים ל'א על המלך לבדו עותה ושתי המלכה פי על כל השרים ועל כל
העמים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש: (יז) פי יצא דבר המלכה על כל
הנשים להבזות בעליהן בעיניהן באמרם המלך אחשורוש אמר להביא את
ושתי המלכה לפניו ול'א באה: (יח) והיום הנה ת'אמרנה שרות פרס ומדי
אשר שמעו את דבר המלכה ל'כל שרי המלך וכדי בזיון וקצף: (יט) אם
על המלך טוב יצא דבר

בקושי אצל כאן אין אונס: יסד. לשון יסוד כלומר כן תקון וכו' : על כל רב ביתו. על כל
שרי הסעודה שר האופים ושר הטבחים ושר המשקים: לעשות כרצון איש ואיש. לכל

אחד לכונו : [וי](#) ביום השביעי. רבותינו אמרו שבת היא : [יב](#) ותמאן המלכה ושתי.
 רבותינו אמרו לפי ספרחה זה כרעת כדי שתמאן ותהרג לפי שהיתה מפסדת בנות ישראל
 ערומות ועושה בהן מלאכה בשבת נגזר עליה שתפסט ערומה בשבת : ויקאף . ששלחה לו
 דברי גנאי : [יג](#) כי כן דבר המלך. כי כן מנהג המלך בכל משפט לשום את הדבר לפני
 כל יודעי דת ודין : [יד](#) והקרב אליו. לערוך דבריו לפניהם] אלו הם כרשנא שתר וגו' :
[טו](#) כדת מה לעשות. מוסב על ויאמר המלך לחכמים : [טז](#) עותה. לשון עון : [יז](#) כי
 יצא דבר המלכה על כל הנשים. זה שביזתה את המלך על כל הנשים להבזות אף הן את
 בעליהם : [יח](#) תאמרנה שרות פרס ומדי. לכל שרי המלך את הדבר הזה והרי זה מקרא
 אסתר א-ב

מלכות מלפניו ויכתב בדתי פרס ומדי ול' א יעבור אשר ל' א תבוא ושתי
 לפני המלך אחשוורוש ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה : (כ)
 ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו פי רבה היא וכל הנשים יתנו
 יקר לבעליהן למגדול ועד קטן : (כא) וייטב הדבר בעיני המלך והשורים
 ויעש המלך כדבר ממוכן : (כב) וישלח ספרים אל כל מדינות המלך אל
 מדינה ומדינה ככתבה ואל עם ועם פלשונו להיות כל איש ש' רר בביתו
 ומדבר פלשון עמו : ב (א) אחר הדברים האלה פש'ך חמת המלך
 אחשוורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה : (ב)
 ויאמרו בערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה :
 (ג) ויפקד המלך פקידים בכל מדינות מלכותו ויקבצו את כל נערה בתולה
 טובת מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים אל יד הגא סריס המלך ש' מר
 הנשים ונתון תמרוקיהן : (ד) והנערה אשר תיטב בעיני המלך תמל'ך תחת
 ושתי וייטב הדבר בעיני המלך ויעש כן : (ה) איש יהודי הנה בשושן
 הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני : (ו) אשר הגלה
 מירושלים עם הג' לה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה אשר הגלה
 נבוכדנאצר מלך בבל : (ז) ויהי א' מן את הדסה היא אסתר בת ד' דו' פי אין
 לה אב ואם והנערה יפת ת' אר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה

מְרַדְכִי לוֹ לְבַת: (ח) וַיְהִי בְּהִשְׁמַע דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהַקְבִּץ נְעוּרוֹת רַבּוֹת אֶל שׁוֹשַׁן הַבֵּיכָה אֶל יַד הַגִּי וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל

קלר: וכדי בזיון. ויש בדבר הזה הרבה בזיון וקלף: [\(יט\)](#) דבר מלכות. גזרת מלכות של נקמה שְׁלוֹה לְהוֹרְגָה: ויכתב בדתי פרס ומדי. בספרי חוק ומנהג המלכות: ולא יעבור. חוק זה מצניניהם שיהא זה חוק ודת לכל הבוזה את בעלה: אשר לא תבוא ושתי. ולכך נהרגה: [\(כז\)](#) ומדבר כלשון עמו. כופה את אשתו ללמד את לשונו אם היא בת לשון אחר: [\(ל\)](#) זכר את ושתי. את יפיה ונעלצ: [\(ג\)](#) ויפקד המלך פקידים. לפי שכל פקיד ופקיד ידועות לו נשים היפות שבמדינתו: תמרוקיהו. הן דברים המלחלחין כמו ומורק וסוטרף, שמן ערב ומיני סמנים ובשמים המטהרין ומעדנין את הבשר: [\(ה\)](#) איש יהודי. על שגלה עם גלות יהודה כל אותן שגלו עם מלכי יהודה היו קרויים יהודים בין הגוים ואפילו משבט אחר הם: איש ימיני. מצנימין היה כך פשוטו, ורבותינו דרשו מה שדרשו: אסתר ב

יַד הַגִּי שׁוֹשַׁן הַבֵּיכָה: (ט) וַתִּיטֵב הַנְּעֻרָה בְּעֵינֶיהָ וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנֶיהָ וַיְבַהֵל אֶת תְּמָרוּקִיָּה וְאֶת מְנוּחָה לְתֵת לָהּ וְאֶת שִׁבְעַת הַנְּעוּרוֹת הַרְאִיּוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנֶה וְאֶת נְעוּרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנְּשִׂימ: (י) לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמָה וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרַדְכִי צָוָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד: (יא) וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מְרַדְכִי מִתְהַלֵּךְ לְפָנֶיהָ חֹצֵר בֵּית הַנְּשִׂימ לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ: (יב) וּבְהִגִּיעַ תֵּרַר נְעֻרָה וְנְעֻרָה לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ מִקֶּץ הַיּוֹם לָהּ כְּדַת הַנְּשִׂימ שְׁנַיִם עָשׂוֹר חֲדָשׁ כִּי כֹן יִמְלָאוּ יְמֵי מְרוּקִיָּהן שְׁשֵׁה חֲדָשִׁימ בְּשִׁמּוֹן הַמֶּלֶךְ וְשִׁשָּׁה חֲדָשִׁימ בְּבִשְׂמִימ וּבְתִמְרוּקִי הַנְּשִׂימ: (יג) וּבָזָה הַנְּעֻרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר תֵּרַר אָמַר וַיִּתֵּן לָהּ לְבוֹא עֲמָה מִבֵּית הַנְּשִׂימ עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ: (יד) בְּעָרֵב הִיא בָּאָה וּבִבְקָר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנְּשִׂימ שְׁנֵי אֶל יַד שְׁעֵשְׂגוֹ סָרִיס הַמֶּלֶךְ שׁוֹמֵר הַפִּילִגְשִׁימ לֹא תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חֲפִיץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְּשֵׁם: (טו) וּבְהִגִּיעַ תֵּרַר אֶסְתֵּר בַּת אַבִּיחַיִל דִּד מְרַדְכִי אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דְבַר כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר

יֵאָמֵר הַגִּי סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַנְּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשְׂאֵת חַן בְּעֵינַי כָּל
רֵאִיָּה: (טז) וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אֶחְשׁוּרוּשׁ אֶל בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּח דָּשׁ
הַעֲשִׂירִי הוּא חֹדֶשׁ טִבַּת בְּשָׁנַת שִׁבְעָה לְמַלְכוּתוֹ: (יז) וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר
מִכָּל הַנְּשִׁים וַתִּשָּׂא חַן וַחֲסֵד לְפָנָיו מִכָּל הַבָּתּוּלוֹת וַיִּשָּׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֵאֶשֶׁת
וַיִּמְלִיכָהּ

{ז} לו לבת. רבותינו פירשו לבית לאשה: **{ט}** ויבהל את תמרוקיה. זריז וממהר בשלה
משל כולן: הראיות לתת לה. לשרתה וכן עוסין לכולן ורבותינו דרשו מה שדרשו: וישנה.
שינה אותה: **{י}** אשר לא תגיד. כדי שיאמרו שהיא ממספחה בזויה ויטלחוה שחם ידעו
שהיא ממספחת שאלו המלך היו מחזיקים בה: **{יא}** ומה יעשה בה. זה אחד משני
דיוקים שניתן להם רמז ישועה דוד ומרדכי דוד שנאמר (שמואל א יז) גם את הארי גם
הדוב הכה עבדך אמר לא בא לידי דבר זה אלא לסמוך עליו להלחם עם זה וכן מרדכי
אמר לא אירע ללדקת זו שתלקח למשכב ערל אלא שעתידה לקום להושיע לישראל
לפיכך היה מחזר לדעת מה יהא בסופה: **{יב}** תר. זמן: **{יג}** כל אשר תאמר. כל שחוק
ומיני זמר: **{יד}** אל בית הנשים שני. השני: **{טו}** בחדש העשירי. עת לנה שהגוף
נהנה מן הגוף זימן הק"ב אותו עת לינה כדי לחבבה עליו: **{יז}** מכל הנשים. הבעולות
שאף נשים הבעולות קבץ:

אסתר ב-ג

תחת ושתי: (יח) ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה
אסתר והנחה למדינות עשה ויתן משאת פניד המלך: (יט) ובהקבץ בתולות
שנית ומרדכי ישב בשער המלך: (כ) אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה
פאשר צוה עליה מרדכי ואת מאמר מרדכי אסתר עשה פאשר היתה
באמנה אתו: (כא) בימים ההם ומרדכי ישב בשער המלך קצף בגתן
ותרש שני סריסי המלך מש' מרי הסף ויבקשו לשל' ח יד במלך אחשור' ש:
(כב) ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ות' אמר אסתר למלך בשם
מרדכי: (כג) ויבקש הדבר וימצא ויתלו שניהם על עץ ויכתב בספר דברי

הַיָּמִים לְפָנַי הַמֶּלֶךְ: ג (א) אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָּדַל הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרוּשׁ אֶת הַמֶּן בֶּן הַמִּדְתָּא הָאֲגָגִי וַיִּנְשָׂאֵהוּ וַיִּשָּׂם אֶת כְּסָאוֹ מֵעַל כָּל הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אֵתוֹ: (ב) וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי כֵן צִוָּה לּוֹ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְּכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: (ג) וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרַדְּכֵי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ: (ד) וַיְהִי <בְּאַמְרָם> כְּאַמְרָם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּידוּ לְהַמֶּן לְרְאוֹת הִיעַמְדוּ דְבָרֵי מְרַדְּכֵי כִי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי: (ה) וַיֵּרָא הַמֶּן כִּי אֵין מְרַדְּכֵי כִּי רָע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה: (ו) וַיִּבְזוּ בְּעֵינָיו לְשֵׁלַח יָד בְּמְרַדְּכֵי לְבַדּוֹ כִּי הִגִּידוּ לּוֹ אֶת עַם מְרַדְּכֵי וַיִּבְקֹשׁ הַמֶּן לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְלָכוֹת

יח והנחה למדינות עשה. לכבודה הניח להם מן המס שעליהם: ויתן משאת. שלח דורנות להם והכל כדי לפתותה אולי תגיד מולדתה, ואף על פי כן: כ אין אסתר מגדת מולדתה. לפי שמרדכי יוסב בשער המלך המזרזה והמרמזה על כך: כא לשלח יד. להסקותו סם המות: כב ויודע הדבר למרדכי. שהיו מספרים דכריהם לפנוי כלסון טרסי ואין יודעים שהיה מרדכי מכיר בשבעים לשונות שהיה מיוסבי לשכת הגזית: כג ויכתב בספר דברי הימים. הטובה שעשה מרדכי למלך: כד אחר הדברים האלה. שנבראת רפואה זו להיות לתשועה לישראל: גדל המלך וגו'. את המן. שהקב"ה בורא רפואה למכתן של ישראל קודם שיביא המכה עליהם: כה כרעים ומשתחויים. שעשה עמנו אלוה לפיכך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה: כז היעמדו דברי מרדכי. האומר שלח ישתחוה עולמית כי הוא יהודי והזהר על ע"א: כח הפיל פור. הפיל מי שהפיל ולא פירש מי ומקרא

אסתר ג

אֶחְשָׁרוּשׁ עַם מְרַדְּכֵי: (ז) בַּח דָּשׁ הָרְאִישׁוֹן הוּא חֲדָשׁ נִיסָן בְּשַׁנַּת שְׁתֵּים עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אֶחְשָׁרוּשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לְפָנַי הַמֶּן מִיּוֹם לְיוֹם וּמַחֲדָשׁ לַח דָּשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֲדָשׁ אֲדָר: (ח) וַיֹּאמֶר הַמֶּן לְמֶלֶךְ אֶחְשָׁרוּשׁ

וַיָּשׁוּבוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מְלָכוֹתַי וְדַתִּיהֶם
שׁוֹנוֹת מִפֶּלַע עִם וְאֵת דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין שׁוֹה לְהַנִּיחָם: (ט)
אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתֹּב לְאַבְדָּם וְעָשְׂרָת אֲלָפִים כֶּסֶף אֲשָׁקוּל עַל יָדִי
עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהִבְיָא אֶל גְּנָזֵי הַמֶּלֶךְ: (י) וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ
וַיִּתְּנָהּ לְהֶמֶן בֶּן הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי צָרַר הַיְהוּדִים: (יא) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֶמֶן
הַכֶּסֶף נָתַן לְךָ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ פֶּטוּב בְּעֵינֶיךָ: (יב) וַיִּקְרְאוּ סְפָרֵי הַמֶּלֶךְ
בַּח דָּש הָרֵאשׁוֹן בְּשָׁלוּשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכְתֹּב כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה הֶמֶן אֶל
אֲחֻשְׁדֶּרְפָּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶל הַפְּחוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל שָׂרֵי עָם וְעַם
מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָה וְעַם וְעַם כָּלִישׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחֻשׁוּר שׁוֹשְׁבֵי וְנַחְתָּם
בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ: (יג) וַנְּשַׁלְּחָם סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל כָּל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵם וְלֹאבֹד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעֵר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד
בְּשָׁלוּשָׁה עָשָׂר לַח דָּש שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וְשָׁלְלָם לְבוֹז: (יד)
פְּתֻשְׁגֹן הַכְּתָב לְהַנְתֵן דָּת בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל הָעַמִּים לְהִיּוֹת עֲתִידִים
לְיוֹם הַזֶּה: (טו) הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה
וְהַמֶּלֶךְ וְהֶמֶן יָשְׁבוּ לְשִׁתּוֹת וְהַעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוּכָדָנֶצַּר:

קָרַךְ הוּא: הוּא הַגּוֹרֵל. הַכְּתוּב מִפְּרָס וּמֵהוּ הַפּוֹר הוּא גּוֹרֵל הַפִּיל הַגּוֹרֵל צִוָּה חֲדָשׁ יִכְלִיחַ
: מִיּוֹם לְיוֹם. צִוָּה יוֹם צִוָּה שִׁלְלִיחַ: {ח} וְאֵת דַּתִּי הַמֶּלֶךְ. לַתַּת מַס לְעַבְדוֹת הַמֶּלֶךְ:
אֵין שׁוּה. אֵין חֲסָשׁ כְּלוֹמַר אֵין צִלְע: {ט} יִכְתֹּב לְאַבְדָּם. יִכְתֹּב סְפָרִים לְשַׁלּוּחַ לְשָׂרֵי
הַמְּדִינֹת לְאַבְדָּם: {י} וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ. הוּא מִתֵּן כָּל דְּבַר גְּדוֹל שִׁשְׁאָלוֹ מֵאַתַּת הַמֶּלֶךְ
לְהִיּוֹת מִי שֶׁטַבַּעַת צִוָּה שְׁלִיט כָּכָל דְּבַר הַמֶּלֶךְ: {יג} וַנְּשַׁלְּחָם סְפָרִים. וַיְהִי נִשְׁלַחִים
סְפָרִים אֵין טְרַח טְרַח צִלְע וְהוּא מִגְזֵרַת (שׁוֹפְטֵי יֵא) אִם נִלְחוּס נִלְחוּס (שׁ"א א' צ)
הַגְּלוּהָ נִגְלוּחִי (הוֹסַע י') נִדְמָה נִדְמָה: בְּשָׁלוּשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר. צִוָּה לְאַחֲרוֹ
חֲדָשׁ שֶׁהוּא י"ב לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: {יד} פְּתֻשְׁגֹן. לְשׁוֹן אֲרַמִּי סְפּוֹר הַכְּתָב דְּרִישׁמַמ"נֵט צִלְע:
לְהַנְתֵן דָּת. לְיוֹם הַכְּתָב שֶׁהִיא לְאוֹמַר לְהַנְתֵן חוֹק גְּזִירַת הַמֶּלֶךְ: גְּלוּי לְכָל הָעַמִּים. דְּבַר זֶה:
{טו} וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֵׁן. מִקּוֹם שֶׁהִיא הַמֶּלֶךְ שֶׁסֵּם נִתֵן חוֹק צוֹ לְהִיּוֹת עֲתִידִים לְיוֹם
י"ג לְחֹדֶשׁ אֲדָר לְכָךְ: וְהַעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוּכָדָנֶצַּר. הַיְהוּדִים שָׁבָה: